

Daniela Przyłęcka

Prof. dr hab. Mirosław Przyłęcki – architekt

CZŁOWIEK Z PASJĄ

Odkrywał, Ochraniał, Odbudowywał i Opisywał

Z A B Y T K I D O L N E G O Ś L Ą S K A

Biografia zawodowa

Mirosław Przyłęcki urodził się 11. marca 1931 r. w Dąbrowie Górniczej. Wzrastał i wychowywał się w domu o tradycjach – patriotycznych i chrześcijańskich, których naczelnym nakazem była „Służba Ojczyźnie”. Temu nakazowi pozostał wierny na każdym etapie życia zawodowego, społecznego jak również osobistego i rodzinnego.

LATA DZIECIŃSTWA I NAUKI SZKOLNEJ

Typowe dla rodziny oficera wczesne lata dzieciństwa były pasmem wędrówki:

z Dąbrowy Górniczej poprzez Tarnów, Chełm, Kielce, Dąbrowę Górniczą i Warszawę - zakończonej we Wrocławiu. Wraz z bratem bliźniakiem - Januszem dzieciństwo spędził w Tarnowie, a następnie w Chełmie. Tam też w 1937 r. rozpoczął naukę w szkole powszechnej. W 1938 r. zostając przyjęty do Gromady Zuchów przy Szkole Ćwiczeń, zapoczątkował swoją przynależność do harcerstwa. Szczęśliwe dzieciństwo przerwał wybuch II wojny światowej. Podczas okupacji niemieckiej rodzina przeniosła się w Kieleckie, gdzie obaj bracia - bliźniacy kontynuowali naukę na tajnych kompletach w Kielcach, a tuż po wojnie – w gimnazjum w Dąbrowie Górniczej. Po przeniesieniu ojca wraz z rodziną do Warszawy, obaj synowie ukończyli Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Tadeusza Rejtana zdaniem matury w 1949 r.

OKRES STUDIÓW

Z maturą humanistyczną bracia Mirosław i Janusz Przyłęccy przenieśli się w 1949 r. wraz z rodzicami do Wrocławia, gdzie podjęli studia na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej. W 1953 r. obaj ukończyli studia inżynierskie, uzyskując tytuł inżyniera architekta.

Podczas studiów **Mirosław** pogłębiał swoją wiedzę i zainteresowania historyczne, ukierunkowane na ochronę zabytków architektury i urbanistyki Wrocławia i Dolnego Śląska. Już podczas studiów na Wydziale Architektury, jako członek Studenckiego Koła Naukowego pod kierunkiem prof. arch. Bohdana Guerquin'a, wspólnie z kolegą - Januszem Pudelką, odkrywał i poznawał nieznane dotąd miasta i zabytki Dolnego Śląska, prowadząc pomiary i studia n. t. rynków historycznych miast.

Po ukończeniu stopnia inżynierskiego studiów, Mirosław rozpoczął praktykę zawodową w pracowni projektowej Wrocławskiego Oddziału P.P. Pracowni Konserwacji Zabytków pod kierunkiem wykładowcy na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej i doświadczonego architekta - Marcina Bukowskiego, przy inwentaryzacji pomiarowej i badaniach ruin wrocławskich zabytków, w tym: Katedry i Arsenалу, a następnie opracował szereg studiów historyczno-urbanistycznych miast dolnośląskich, kontynuując studia magisterskie w specjalności urbanistycznej. Projekt dyplomowy z urbanistyki opracowany

pod kierunkiem prof. arch. Władysława Czarneckiego obronił, uzyskując w 1955 r. tytuł magistra inżyniera architekta.

PRACA W PRACOWNI PROJEKTOWEJ Wrocławskiego Oddziału PKZ

Po uzyskaniu dyplomu mgr inż. architekta w 1955 r., staraniem prof. Marcina Bukowskiego otrzymał nakaz pracy w PKZ w charakterze projektanta, następnie starszego projektanta w utworzonej w 1953 r. pracowni projektowej w. o. Pracowni Konserwacji Zabytków we Wrocławiu przy:

- odbudowie i restauracji romańskiej elewacji kościoła św. Idziego (wspólnie z arch. O. Czernerem) *
- projektu odbudowy i rekonstrukcji dawnego zespołu pałacu królewskiego - na Muzeum Archeologiczne (wspólnie z architektami: E. Małachowiczem i J. Burkiem)* w l. 1956-58 - (zrealizowany częściowo w l. 1965 -68),
- projektów rekonstrukcji: Młynów św. Klary W 1957 r. (wspólnie z arch. arch. M. Ostrowską - Czyżewską i J. Rachwalskim) w 1975 r. zburzonych *
- projekt odbudowy zespołu klasztoru SS Dominikanek z kościołem św. Katarzyny w l. 1956-1957, zrealizowany w wersji autorstwa arch. Jadwigi Maciejowskiej dopiero w l. 70., z przeznaczeniem na siedzibę W.O. P.P. PKZ. *
- projekcie rekonstrukcji XIII w. baszty w 1957 r. zrealizowanej w 1958 r. i odcinka najstarszych murów obronnych przy ul. Kraińskiego we Wrocławiu zrealizowanego w l. 1966-67, *
- inwentaryzacji piwnic w budynku nr 17 w Rynku we Wrocławiu * oraz projekcie zagospodarowania wnętrza pld. bloku urbanistycznego Rynku w 1956 r. Zrealizowanym w l. 1958-19960,

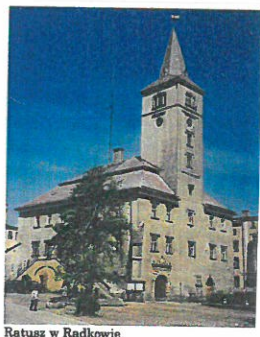
- pod kierunkiem prof. Marcina Bukowskiego - (wspólnie z arch. J. Wiklendt'em), w l. 1954-1956 - inwentaryzacji i projekcie I. etapu restauracji Pałacu Arcybiskupiego, częściowo zrealizowanego i wykorzystanego przy opracowaniu kolejnej, zrealizowanej wersji projektu dla Instytutu Niskich Temperatur przez arch. arch. Z. Nasterskiego i J. Rozpędowskiego.

Poza Wrocławiem: - w l. 1956-1958- projekt rekonstrukcji gotycko-renesansowego ratusza w Wołowie * -zrealizowany w l. 1958-1961.

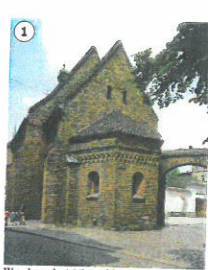
W latach 1955-1958, pełniąc funkcję kierownika zespołu studialno-urbanistycznego we w. o. PKZ, M.P. zapoczątkował opracowania studiów urbanistyczno-konserwatorskich historycznych miast dolnośląskich wraz z katalogami zabytków, obejmując takimi studiami około 20 miast. Dzięki pracy tego zespołu, wiele historycznych miast, budynków i zabytkowych detali architektury zostało uratowanych przed zniszczeniem.

W tym czasie, na zlecenie ówczesnego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu – arch. A. Krzywobłockiego, opracował instrukcję*, nakazującą prowadzenie prac odgruzowawczo - porządkowych w porozumieniu i pod nadzorem władz konserwatorskich. Instrukcja ta obowiązywała również na terenie Starego Miasta Wrocławia, gdzie na zlecenie Miejskiego Konserwatora Zabytków – arch. O. Czenera, Mirosław Przyłęcki pełnił także funkcję inspektora nadzoru nad odgruzowywaniem zabytkowego centrum Wrocławia

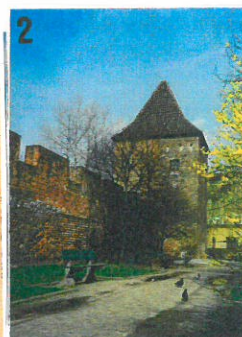
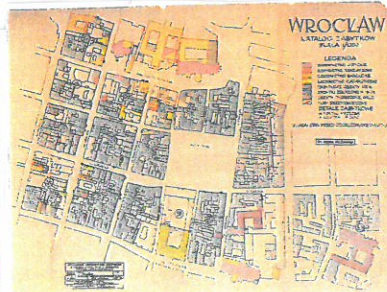
PRZYKŁADY PROJEKTÓW OPRACOWANYCH

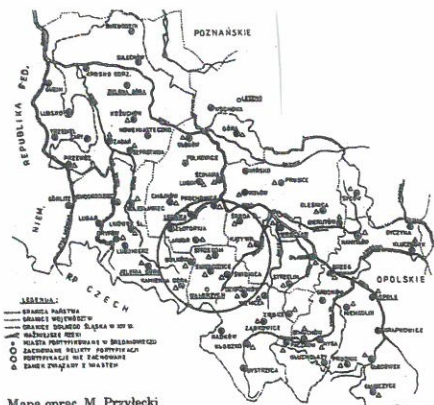

Ratusz w Radkowie

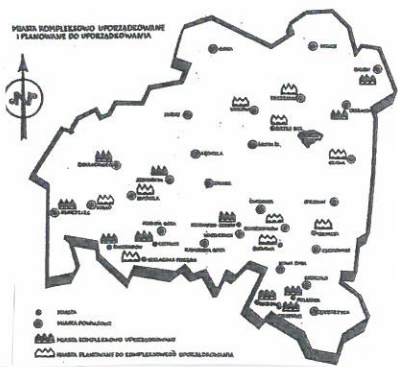

Wrocław - kościół św. Idziego

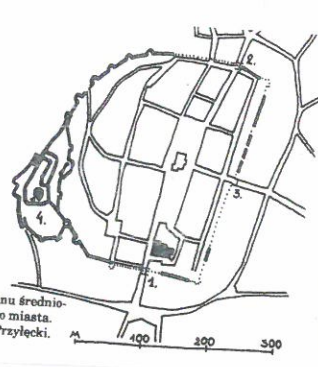

Mapa oprac. M. Przyłęcki

lków.
kie planu średnio-
icznego miasta.
i, M. Przyłęcki.

**Udział Polski
w Budowie Zamku i Stolicy
w Rzymie**

Na Młodoczarówce, w Rzymie, w 1959 r. odbył się I Zjazd Historyków i Archeologów. W tym czasie, w Rzymie, w 1959 r. odbył się I Zjazd Historyków i Archeologów. W tym czasie, w Rzymie, w 1959 r. odbył się I Zjazd Historyków i Archeologów.

**„Zabytkowe miasta
Dolnego Śląska”**

W 1959 r. w Rzymie odbył się I Zjazd Historyków i Archeologów. W tym czasie, w Rzymie, w 1959 r. odbył się I Zjazd Historyków i Archeologów. W tym czasie, w Rzymie, w 1959 r. odbył się I Zjazd Historyków i Archeologów.

PRACA NA STANOWISKU KONSERWATORA ZABYTKÓW

Powołany w 1958 r. na stanowisko Głównego Konserwatora woj. wrocławskiego w, Mirosław Przyłęcki funkcję tę pełnił z ogromnym zaangażowaniem do 1974 r., sprawując nadzór administracyjny i realizując zadania z zakresu ochrony zabytków, łącznie z pracami archeologicznymi i działalnością muzeów dolnośląskich* W pracy na tym stanowisku wykazywał się dużą inicjatywą i zarazem samodzielnością.

Jako wojewódzki konserwator sprawował nadzór nad dziesiątkami obiektów objętych pracami zabezpieczającymi, remontowymi i restauracyjnymi. Do najważniejszych należały remonty i zabezpieczenia zespołów zabytkowych w: Jaworze, Lubinie, Bierutowicach (kościół Wang), klasztorów w Henrykowie, Krzeszowie i Lubiążu, konserwacja i ekspozycja murów obronnych w Dzierżoniowie i Oleśnicy, odbudowa kamieniczek w Lubomierzu, Gryfowie, oraz zamków w Legnicy, Oleśnicy oraz całego kompleksu Książa (łącznie z pierwszym przeprowadzeniem rozpoznania lochów zamkowych i podziemnych korytarzy, w 1959 r.)* Po tych rozpoznaniach rozpoczęła się restauracja Książa, w wyniku której wiele pomieszczeń w latach 70-tych uzyskało zbliżony do pierwotnego wygląd (np. sala Maksymiliana, sala Krzywa, salony: Włoski, Różowy, Zielony i Żółty i inne).

Jako urzędujący W.K.Z. zadbał również o udokumentowanie wykonanych, w okresie sprawowania przez niego funkcji, prac konserwatorskich - w 2 tomach publikacji pt. „Prace konserwatorskie na terenie województwa wrocławskiego w latach: 1945-68 i 1969-1973”, stanowiących ważny i unikalny w skali kraju dokument działalności urzędu konserwatorskiego w tym czasie.

Nie znajdując zrozumienia i należytego poparcia dla potrzeb działań na stanowisku WKZ u nowych władz wojewódzkich, w 1973 r. złożył rezygnację z urzędu, która została przyjęta z oficjalnymi wyrazami uznania „za wieloletnią pracę i znaczące osiągnięcia w dziedzinie ochrony zabytków na Dolnym Śląsku”. Wkrótce w wyniku reformy administracyjnej kraju, nastąpił podział województwa na cztery: legnickie, jeleniogórskie, wałbrzyskie i wrocławskie.

PRZYKŁADY PRAC KONSERWATORSKICH PROWADZONYCH PRZEZ W.K.Z. w l. 1959-1973.

Zdjęcie restauracji barokowych kaplic Drogi Krzyżowej w Jeleniej Górze

Kościół p.w. Św. Trójcy stan po zniszczeniu

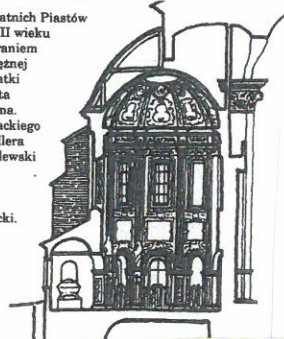

Kościół p.w. Św. Trójcy w trakcie remontu/odbudowy

Kościół p.w. Św. Trójcy po odbudowie

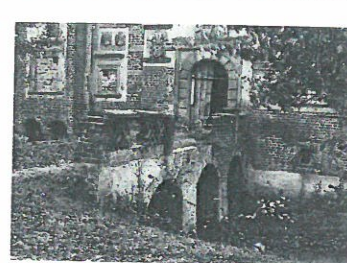
Mauzoleum ostatnich Piastów w Legnicy z XVII wieku wzniesione staraniem niemieckiej księżnej von Anhalt - matki ostatniego Piasta Jerzego Wilhelma. Wg proj. austriackiego arch. Kauchmüllera upamiętnia królewski ród „Sarmacji” i dzieje Śląska. Przekrój - rys. M. Przyłęcki.

Zespół pocysterski w Lubiążu, fundacja Bolesława Wysokiego z XII w. Widok od wschodu na gotyckie prezbiterium, barokowe kaplice i Mauzoleum (z prawej). Z lewej główny korpus klasztoru barokowego. W głębi monumentalne helmy wież z XVIII w. Fot. R. Sierka

Badanie tuneli pod Zamkiem Książ

Zamek na wodzie w Wojnowicach

Logo Papieru autorstwa M.P. wykorzystane m. in. w korespondencji ICOMOS

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA na rzecz ochrony zabytków.

Z pracą na stanowisku wojewódzkiego konserwatora zabytków nierozłącznie związana była jego aktywność społeczna. Jako WKZ zobowiązany był do współpracy z innymi instytucjami i organami administracji państwowej.

W 1958 r. Mirosław Przyłęcki tworzy załączek sieci opiekunów społecznych obiektów zabytkowych (dopiero w 1962 r. uzyskały ustawowy charakter), patronuje im i upowszechnia. Dzięki zaangażowaniu WKZ w działalność Opiekunów Społecznych nad zabytkami, wspomagały go i odgrywała dużą rolę - aktywizując społeczność lokalną miejscowości zabytkowych, głównie nauczycieli i młodzież szkolną. Pomagały w tym m.in. liczne wydawnictwa popularno-naukowe, których wielu Mirosław Przyłęcki jest autorem.

Współpracując z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym, prowadził wykłady dla przewodników, opracowywał publikacje o zabytkach i skrypty dla przewodników.

Do opieki nad zabytkami włącza również organizację harcerską, prowadząc przy tym szeroką akcję popularyzatorską, uczestnicząc w: spotkaniach, zlotach i wycieczkach po zabytkowych miejscowościach, a nawet inspirując akcje harcerskie, jak np. „Harcerską Akcję Srebrna Góra”, zmierzające m.in. do wykorzystania letnich obozów harcerskich do pomocy przy pracach porządkowych i zabezpieczających zabytki przy pomocy finansowej WKZ.

Jako WKZ organizuje w 1961 r. Wojewódzki Komitet Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa dla miasta i województwa, którego od 1982 r. zostaje sekretarzem naukowym.

M.P. był członkiem wielu stowarzyszeń i organizacji zawodowych, naukowych i społecznych, w tym m.in.: Stowarzyszenia Architektów Polskich, - Rady Ochrony Dóbr Kultury, Komisji Opieki nad Zabytkami, ZO PTTK, W. Komitetu Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa, Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków i Zespołów Zabytkowych przy UNESCO – ICOMOS, Dolnośląskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego, Towarzystwa Urbanistów Polskich, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków i in.

W l. 1978-85 był Radnym Dzielnicowej Rady Narodowej Stare Miasto we Wrocławiu – przewodniczącym zespołu radnych.

W 1990 r. został Honorowym Obywatel Oleśnicy.

Zdjęcie z udziału w I.C.O.M.O.S. (3 od lewej: prof. S. Lorenz, 4 M. Przyłęcki)

Międzynarodowy Kongres I.C.O.M.O.S. w Krakowie - 1975 r.

M. Przyłęcki Sekretarz Naukowy Woj. Ob. Komitetu Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa we Wrocławiu dekoruje sztandar ZBOWiD medalem Rdy OPW i M - 1979 r.

PRACA NAUKOWA

Pracując na stanowisku WKZ i równocześnie (1970 -1974) w Instytucie Urbanistyki i Architektury (później - Instytucie Kształtowania Środowiska) realizował swoje pasje i zainteresowania naukowe, uczestnicząc w opracowaniach studialnych n.t.: „rewaloryzacji zabytkowych ośrodków miejskich” oraz „cech fizjonomicznych wybranych miast polskich”, a także „założeń krajobrazowych, zespołów parkowych i ogrodowych na Dolnym Śląsku”.

W 1977 r. obronił na Wydziale Architektury P.W. pod kier. prof. Bohdana Guerquina pracę doktorską n.t. **“Odbudowa starego miasta w Oleśnicy w l. 1955-74” ***,

- w 1990 r. obronił pracę habilitacyjną pt. **„Sredniowieczne fortyfikacje miast Dolnego Śląska”*** rozszerzoną następnie i wydaną przez Towarzystwo Opieki nad Zabytkami jako książkę pt. **„Budowle i zespoły obronne na Śląsku – geneza, modernizacja i ewolucja do**

XVII wieku". W kategorii dysertacji habilitacyjnych, została w 1999 r. wyróżniona przez Min. S. W. i A).

WICEDYREKTOR ds. NAUKOWYCH I KONSERWATOSKICH P.K.Z.

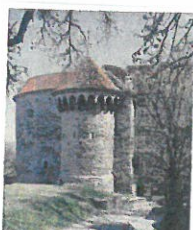
(Organizacja i Nadzór prac PKZ: w kraju, zagranicą i restauracją „Panoramy Racławickiej”).

W latach 1973 r. do 1987, na stanowisku zastępcy dyrektora do spraw naukowo-konserwatorskich Wrocławskiego Oddz. P.K.Z. Mirosław Przyłęcki:

- utworzył Pracownię Badań Architektoniczno-Konserwatorskich, kierując i nadzorując prace naukowe, konserwatorskie i projektowe, wykonywane: zarówno w kraju, jak np.:
- w Auli Leopoldyna i Sali Muzycznej Uniwersytetu Wrocławskiego (w zakresie konserwacji malowideł ściennych i dekoracji rzeźbiarskiej plafonu, ścian i glicyfów okiennych)*,
- jak i za granicą:
- w Poczdamie, prace obejmujące rekonstrukcję, konserwację i restaurację rzeźb figuralnych na budynku dawnych stajni królewskich „Marstall”*, restauracji oraz rekonstrukcji elementów monumentalnych tarasów w zespole Sans-Souci, i prac konserwatorskich i budowlanych wewnątrz w Sali Błękitnej pałacu Neue Kammern,
- w Koszycach, obejmujące prace konserwatorskie bogatego późnogotyckiego detalu architektonicznego katedry pw. Sw. Elżbiety,
- w Tallinie, obejmujące rewaloryzację obiektów zabytkowych starego miasta,
- utworzył też pracownie: fotograficzną, chemiczną, oraz pracownię urbanistyczną, (kierowaną przez arch. J. Tarantowicza), w której opracowywano plany rewaloryzacji dolnośląskich zabytkowych miast, w tym m. in.: Barda, Gryfowa, Lubania, Mirska.

W marcu 1981 r. został przez dyrekcję PP PKZ powołany do utworzenia we wrocławskim oddziale PKZ - Pracowni Konserwacji Panoramy Racławickiej. Zatrudniając blisko 100 pracowników różnych specjalności, sprawował kierownictwo nad całością prac (organizacyjnych, rozwiązań technicznych i materiałowych), ponosząc za nie pełną odpowiedzialność aż do ich zakończenia i uroczystego otwarcia **Panoramy Racławickiej**, jako oddziału Muzeum Narodowego we Wrocławiu w czerwcu 1985 r. z 2 - letnią rękojmią* Kiedy za odmowę ujawnienia sprawców demonstracji pracowników PKZ w rocznicę ogłoszenia stanu wojennego (wystawienie w oknach biało-czerwonych kwiatów), na żądanie zakładowej komórki partyjnej PZPR (mimo uzyskania za zasługi w odrestaurowaniu Panoramy Racławickiej wysokich odznaczeń państwowych - Krzyża Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski i od dyrekcji PP PKZ - Medalu Panoramy Racławickiej nr 1.), został w 1987 r. (oczywiście pod innymi pozorami) zwolniony ze stanowiska wicedyrektora, zdecydował się na zmianę swoich dalszych planów zawodowych w kierunku, zapoczątkowanej w 1980 r., w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych - pracy naukowo-dydaktycznej.

PRZYKŁADY REALIZACJI ZADAŃ:

Prace PKZ w Tallinie

Wyróżnienie dla M. Przyłęckiego

Po kolejnej naradzie w sprawie prac restauratorskich Panoramy Racławickiej we Wrocławiu. Od lewej: J. Ilkosc - pracownik PKZ, arch. Cz. Wronowski - koordynator prac, dr. T. Polak - Dyrektor Naczelny Zarządu PP.PKZ, St. Filipiak - kierownik pracowni konserwatorskiej Panoramy i M. Przyłęcki - szef pionu naukowo-konserwatorskiego Wrocław PKZ i pełnomocnik Zarządu PKZ - kierujący całością prac PKZ przy Panoramie, 1984 r.

Pawilon Panoramy Racławickiej przed przystąpieniem do restauracji płótna

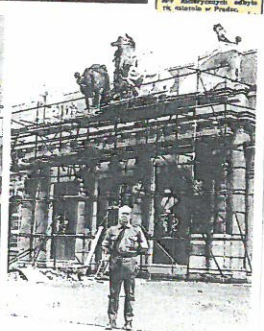
Zrealizowany pawilon P.R. z otoczeniem

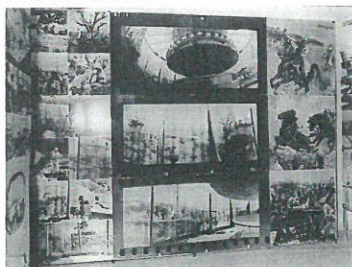
Wyróżnienie dla Mirosława Przyłęckiego

M. Przyłęcki - w dyrektor wrocławskiego Oddz. PP. PKZ w trakcie nadzoru nad montażem rzeźb Marstallu w Poczdamie 1979r.

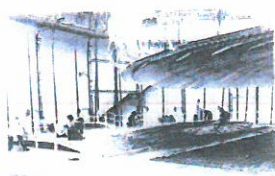
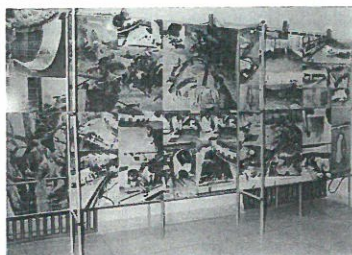
Zdjęcia z wystawy prac konserwatorskich Panoramy Racławickiej w salach siedziby PKZ w Warszawie w 1984r.

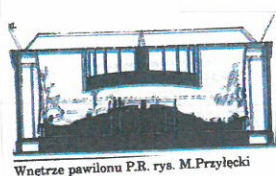
Narada z konserwatorami Panoramy Racławickiej

Restauracja Auli Leopoldina i Sali muzycznej Uniwersytetu Wrocławskiego

Prace przy konserwacji obrazu

Wnętrze pawilonu P.R. rys. M.Przyłęcki

PRACA DYDAKTYCZNO-NAUKOWA

Docelowym przesłaniem i ukierunkowaniem tej decyzji, była przyświecająca mu idea utworzenia we Wrocławiu bardzo potrzebnej uczelni kształcącej konserwatorów dzieł sztuki. Realizację swojej idei rozpoczął:

- Jako adiunkt, nast. docent i kier. Zakładu Ochrony i Konserwacji Zabytków w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Pięknych we Wrocławiu, i kierownik nowoutworzonego Zakładu Ochrony i Konserwacji Zabytków w Międzynarodowym Studium Nauk Humanistycznych w PWSSP we Wrocławiu prowadził merytoryczną działalność Koła Artystyczno-Naukowego Konserwacji Zabytków, cały czas zabiegając o utworzenie kierunku konserwacji zabytków, --
- jako docent, nast. prof. nzw. kierował Studium Konserwacji Detalu Architektonicznego oddziału zamiejscowego Wyższej Szkoły Pedagogicznej Opola w Nysie,
- na Studium Podyplomowym Wydz. Architektury Politechniki Warszawskiej. – jako prof. nzw.- w zakresie „Ochrony środowiska kulturowego”,
- na Akademii Rolniczej we Wrocławiu – w Instytucie Architektury Krajobrazu – jako prof.-wykładowca w zakresie podstawowych wiadomości z urbanistyki i ruralistyki, opracowując na ten temat dwa skrypty: „Zarys dziejów budowy miast i wsi”.
- Dążąc do celu utworzenia we Wrocławiu uczelni kształcącej konserwatorów dzieł sztuki, w roku 2003 został współorganizatorem – prorektorem ds. nauki i współpracy z zagranicą oraz kierownikiem i profesorem na kierunku „Restauracja dzieł sztuki” w powołanej z Jego i Wr. Cechu Rzemiosł inicjatywy - Wyższej Szkoły Rzemiosł Artystycznych i Zarządzania we Wrocławiu.
- W l. 2005 – 2010 podjął pracę w Wyższej Szkole Humanistycznej we Wrocławiu – jako prof. na Wydziale Gospodarki Przestrzennej w dziedzinie historii budowy miast i wsi.

Obrona dyplomu pod kierunkiem M.P. w Akademii Rolniczej we Wrocławiu

Inauguracji SWRAiZ we Wrocławiu

Sala zajęć w filii WSP w Nysie

TWÓRCZOŚĆ

Równolegle z w/w wymienioną podstawową (etatową) działalnością, Mirosław Przyłęcki był czynnym, bardzo twórczym architektem. Z racji swoich zainteresowań konserwatorskich, najczęściej podejmował się opracowań obejmujących projekty odbudowy, restauracji i

programów zabezpieczeń obiektów zabytkowych, w tym najliczniejszą grupę stanowiły projekty koncepcyjne i realizacyjne oraz nadzory obiektów sakralnych i im towarzyszących. Podejmował się opracowań obejmujących znaczną, rozbudowę obiektów zabytkowych (jak np. budowa nowego kościoła w połączeniu ze starym kościołkiem barokowym p.w. św. Wojciecha w Jeleniej Górze na Zabobrze*,

-budowy nowych obiektów w otoczeniu zabytkowym (np. nowy kościół w Polkowicach) *, nowych obiektów połączonych z relikami zabytkowymi (jak np. Kościół w Zebrzydowej*

- zlokalizowanych w krajobrazie o wysokich kulturowych walorach krajobrazowych (jak np. rozbudowa Domu Pielgrzyma na Górze św. Anny *, i domu opieki dzieci niepełnosprawnych w Ludwikowicach Kłodzkich *.

Wymienione realizacje architektoniczne nie wyczerpują jego prac projektowych, na które składa się wiele projektów porządkowania i zabezpieczenia oraz zagospodarowania turystyczno- krajoznawczego ruin np. zamku w Ząbkowicach Sl.*, - cukrowni Acharda w Konarach, zagospodarowania dla celów pielgrzymkowych ruin zamku w Kodniu*, zabezpieczenie i wyeksponowanie miejskich murów obronnych w : Bierutowie, Srodzie Śląskiej wraz z otoczeniem*, ekspertyz konserwatorskich i nadzorów rekonstrukcji fragmentów budowli obronnych (zamek Strechau w Austrii) i fortyfikacji miejskich, w tym m.in. bramy miejskiej w Oleśnicy * oraz dworów i pałaców (wraz z zagospodarowaniem terenów ich otoczenia i inne. *(kopie najważniejszych projektów zrealizowanych)* *

PRZYKŁADY TWÓRCZOŚCI ARCHITEKTONICZNEJ:

(Restauracja, Konserwacja, Odbudowa, Rozbudowa, Ochrona i ekspozycja trwałych ruin)

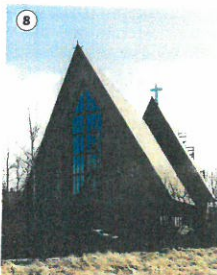
Wrocław - mury obronne i baszta

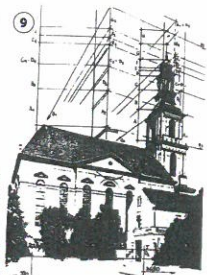
Legnickie Pole - Muzeum Bitwy Legnickiej

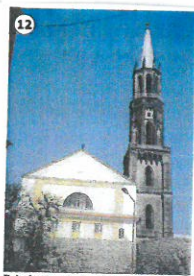
Oleśnica - kościół Św. Trójcy

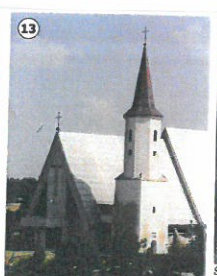
Wojcieszów - kościół

Dzierżonów - kościół Matki Bożej

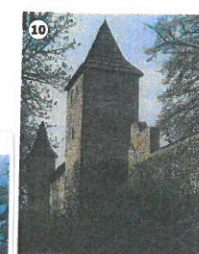
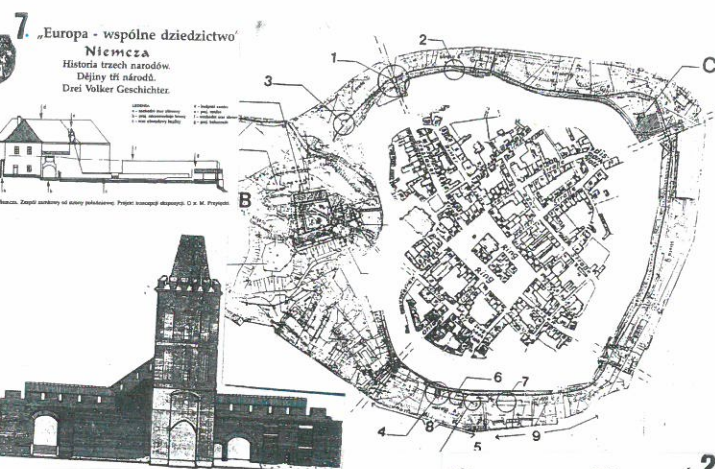
Bolesławiec - kościół Matki Boskiej Nieustającej Pomocy

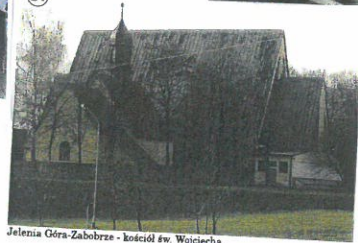
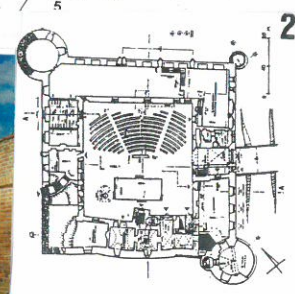
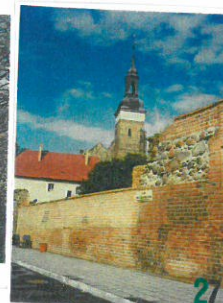
Zebrzydowa-Wieś - kościół i dom parafialny

Środa Śląska - kościół N.M. Panny Probostwo

Środa Śląska - miejskie mury obronne z 2 basztami

Jelenia Góra-Zabobrze - kościół św. Wojciecha

PRZYKŁADY TWÓRCZOŚCI Urbanistycznej:

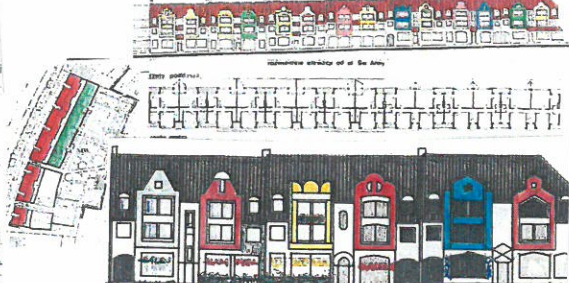
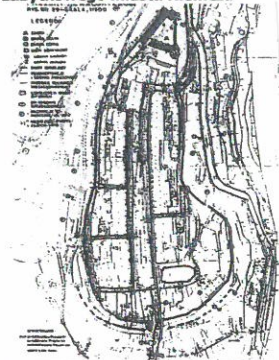
(Studia miast, Wytyczne konserwatorskie, Ochrona układów i panoram zabytkowych miast)

Równocześnie z twórczością architektoniczną i konserwatorską, Mirosław Przyłęcki kontynuował, zgodnie z wybraną na studiach magisterskich specjalnością – urbanistyką:

- Studia historyczno - urbanistyczno –architektoniczne miast Dolnego Śląska,
- opracowywanie koreferatów do miejscowych planów ogólnych i szczegółowych zagospodarowania przestrzennego miast.
- studia panoram zabytkowych miast dolnośląskich: Strzegomia, Niemczy, Dusznik, Ząbkowic i Oleśnicy, Bystrzycy Kłodzkiej *
- **studium rewitalizacji zabytkowego miast: Namysłowa* i Niemczy.***
- brał też udział w opracowaniach koncepcji projektowych w konkursach organizowanych przez SARP i TUP, w tym: w konkursie - **na zagospodarowanie ośrodka kulturowego Lednica w Poznaniu** (wyróżnienie) – w 198 ,
- **koncepcję zabudowy usługowo - mieszkalnej w Sobótce** (wyróżnienie I. st.) –w 1996, *
- **koncepcję zagospodarowania cmentarza komunalnego w Szczecinie** (wyróżnienie I. st.) w 1997 , a także w pracach sądów konkursowych.

NIEMCZA - Projekt rewitalizacji zabytkowego miasta Niemcza

Fragment zabudowy w większej skali

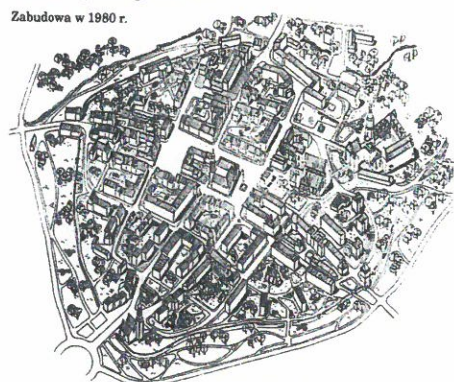
11

OLEŚNICA

97

OLEŚNICA - Studia zagospodarowania przestrzennego i zabudowy starego miasta

Zabudowa w 1980 r.

PRZYKŁADY TWÓRCZOŚCI PLASTYCZNEJ:

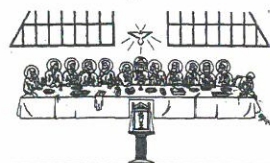
(Projekty pomników, Projekty rzeźb figuralnych, Projekty wyposażenia i adaptacji wnętrz)

Do szerokiego zakresu twórczości Mirosława Przyłęckiego należą również: studia krajobrazowe, projekty rzeźb, reliefów i innych elementów i detali architektoniczno-plastycznych elewacji, kolorystyki i wyposażenia wnętrz projektowanych kościołów i kaplic, -a także projekty rzeźb, jak n. p.: - pierwszego pomnika ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Prudniku*, rzeźb figuralnych Św. Rodziny i św. Jadwigi* na portyku elewacji frontowej kościoła p.w. św. Antoniego we Wrocławiu na Karłowicach, (wykonane wspólnie z art. rzeźb. B. Jackiewiczem)*, oraz elementy plastyczne, wystroju wnętrz kościołów, projekty rekonstrukcji hełmów wież kościelnych oraz ogrodzeń i bram.

Projekt koncepcyjny wystroju kościoła w Jeleniej Górze-Zabobrze

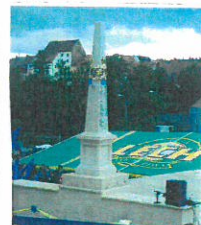
WROCLAW, JELENIA GÓRA I GÓRA ŚW. ANNY - Szkice projektowe rzeźb: św. Jadwigi, Anny Samotrzeciej do kościoła O.O. Franciszkanów, św. Jadwigi w Widawie i św. Jadwigi zw. „Pietą Śląską” oraz Papieża Jana Pawła II na Górze św. Anny

Projekt koncepcyjny wystroju kościoła św. Wojciecha w Jeleniej Górze - Zabobrze

31

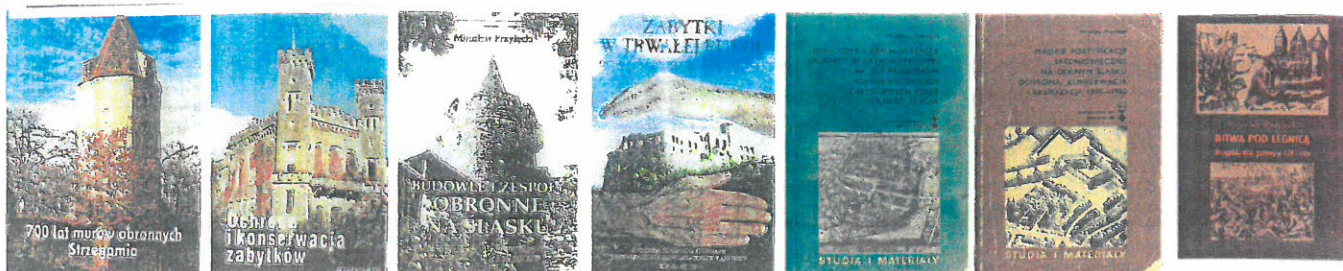
PUBLICYSTYKA w l. 1953-2011

(Książki naukowe, Wyd. pop. naukowe, Skrypty, Artykuły, Wystawy)
Publicystyka stanowiła nierozłączną część działalności Mirosława Przyłęckiego na każdym etapie i rodzaju pracy zawodowej, począwszy od informacji zamieszczonych w Sprawozdaniach Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego z 1955 r., poprzez serię wydawnictw popularno-naukowych – DTSK i PTTK obejmujących np.: zamki, zabytkowe miasta, założenia klasztorne i mury obronne miast dolnośląskich, wydawnictwa szkoleniowe Biblioteki społecznego opiekuna zabytków, jak również skrypty dla studentów na kierunku Architektury Krajobrazu Akademii Rolniczej we Wrocławiu.

Poważną pozycję stanowią publikacje książkowe Mirosława Przyłęckiego:

- „Odbudowa i rewaloryzacja Oleśnicy w latach 1955-1980 na tle problemów konserwatorskich zabytkowych miast Dolnego Śląska” (wyd. PKZ Warszawa 1985 r, -na podstawie pracy doktorskiej),
- „Miejskie fortyfikacje średniowieczne na Dolnym Śląsku. Ochrona, konserwacja i ekspozycja 1850-1980” – wyd. PKZ Warszawa 1987 (praca habilitacyjna – nagroda Ministra)
- „Budowle i zespoły obronne na Śląsku” 1981 r. (wyd. Towarzystwa Opieki nad Zabytkami – Warszawa 1998 r.),
- „Zabytki w trwałej ruinie”- ochrona, konserwacja i ekspozycja –(wyd. Dolnośląskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne „Silesia”- 2001r.),
- „Bitwa pod Legnicą” – wyd. Agencja Wydawniczo- Poligraficzna „Rubikon” we Wrocławiu w 2006, (przetłumaczoną i wydaną w języku niemieckim pt. „Wahlstatt 1241-1991”, w czerwcu 1990 r. w Wuppertalu), oraz
- liczne (ok. 200) artykuły naukowe w wydawnictwach zbiorowych polskich i zagranicznych. Z Mirosławem Przyłęckim TVP kilkakrotnie nakręciła filmy związane z jego działalnością zawodową, a w 2004 r. Mirosław Przyłęcki stał się tematem pracy magisterskiej na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego – Instytutu Kulturoznawstwa - pisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Pawła Banasia przez dyplomantkę Teresę Kogut p.t. **„Mirosław Przyłęcki– konserwator– architekt uczony”**

PRZYKŁADY WAŻNIEJSZYCH PUBLIKACJI:

WYSTAWY INDYWIDUALNE:

Poza udziałem w licznych wystawach i prezentacjach zbiorowych organizowanych przez stowarzyszenia naukowe i zawodowe (np. Regionalne Przeglądy Architektury SARP, wystawy architektury sakralnej Stowarzyszenia PAX, Biennale Architektury w Krakowie w 1989r. i inne), Mirosław Przyłęcki miał również dwie wystawy indywidualne:

- wystawę przeglądową prac „ARCHITEKT I ZABYTKI”, zorganizowaną w 1983 r. w salach Muzeum Archeologicznego we Wrocławiu z okazji XX-lecia M.A. i XXX-lecia Pracowni Konserwacji Zabytków we Wrocławiu (zdjęcia)*
- wystawę pt. „ZABYTKI W TRWAŁEJ RUINIE”, w Muzeum Archeologicznym we Wrocławiu w styczniu i lutym 2000 r., utrwaloną w wydanej w książce pod tym samym tytułem w 2000 r. przez Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków we Wrocławiu w 2001 r.

ODZNACZENIA:

Mirosław Przyłęcki otrzymał ok. 70 odznaczeń państwowych, resortowych, regionalnych i organizacyjnych, w tym 4 zagraniczne (francuskie, niemieckie i mongolskie) m.in.:

- 1964 r. - Srebrny Krzyż Zasługi,
- 1971 r. - Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski,
- 1975 r. - Medal „Du Souvenir de la Deportation NN”(Francja),
- 1982 r. - Medal K.E.N.
- 1984 r. - Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski,*
- 1985 r. - Medal Nr 1. - Konserwatorowi Panoramy Racławickiej,
- 2000 r. - Srebrny pierścień 1000-lecia Archidiecezji Wrocławskiej,
- 1991 r. - Srebrny Medal „Vettern von Wahlstadt (RFN)*,
- 2009 r. - Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”*.

OSOBOWOŚĆ

Osobowość Mirosława Przyłęckiego trudno scharakteryzować w paru zdaniach. Był pasjonatem pracy, wielkim patriotą i bardzo odpowiedzialnym człowiekiem. Kiedy zostały mu powierzone zabytki Dolnego Śląska, największą jego troską było zachowanie tożsamości regionu, na którą składała się ogromna, w duży stopniu zrujnowana wielonarodowa spuścizna kulturowa. Dlatego starał się zachować i przekazać potomności możliwie wszystkie zachowane zabytki. Dzięki swoim zdolnościom dyplomatycznym, potrafił zjednywać sobie ludzi, a efekty jego pracy doceniane były przez różne środowiska i nie tylko polskie.

Wielkim uznaniem cieszył się w wysokich kręgach kościelnych (za pomoc w odbudowie kościołów J.E. kard. Bolesław Kominek wyraził podziękowanie w specjalnym liście), zwłaszcza proboszczów, którym nie szczędził rad i środków na remonty kościołów zabytkowych (co w pożegnalnej homilii podkreślił Ks. Prałat. Stanisław Pawlaczek) *

Również ze strony arystokracji i szlachty śląskiej: „Vettern von Walstad”t i in., którzy doceniali jego starania o zachowanie światowego dziedzictwa narodowego spotykał się z dużym uznaniem, wdzięcznością, życzliwością, a nawet przyjaźnią. W czasie pobytów we Wrocławiu chętnie spotykali się z nim również przedstawiciele dawnych elit technicznych Dolnego Śląska. Jego rzetelna praca spotykała się ze zrozumieniem i przychylnością ze strony współczesnych wojewodów. Cenili go także współpracownicy urzędu WKZ i PKZ za bezpośredniość, koleżeńskość i solidarność, kiedy podczas stanu wojennego nie wykonał polecenia służbowego dot. sporządzenia wykazu pracowników zatrudnionych w podległym mu pionie, którzy w rocznicę wprowadzenia w Polsce stanu wojennego wystawili w oknach siedziby PKZ, biało-czerwone kwiaty, co spowodowało jego zdjęcie ze stanowiska zastępcy dyrektora - oczywiście po zakończenia „sztandarowego zadania” P.K.Z - **Restauracji „Panoramy Racławickiej”**, a której pracami kierował. od początku aż do udostępnienia jej publiczności i obowiązującej 2-letniej rękojmi na wykonane przez P.K.Z. prace.

Niniejsza publikacja została opracowana na podstawie części zachowanych: materiałów autobiograficznych, notatek prasowych, dokumentów, opinii, wywiadów oraz kopii opracowań projektowych w 6. rocznicę śmierci mojego Męża dla upamiętnienia Jego niezwykłej pasji i zaangażowania

w ratowanie, ochronę, zachowanie i przywrócenie Cywilizacji Europejskiej jej Wielonarodowego Dziedzictwa Kulturowego Wrocławia i Dolnego Śląska

-Daniela Przyłęcka

*(Oznaczono * ilustracje i zdjęcia zostały zamieszczone w książce)*